

Transcript van de audioclip van Hella van der Wijst in gesprek met kunstenaar Truus Menger

Truus Menger is als 17-jarig meisje tijdens de Tweede Wereldoorlog in het gewapend verzet gegaan. Zij blikt hier 50 jaar later op terug. Zij beantwoordt de meeste vragen gewoon, maar ook wel eens niet. De vraag bijvoorbeeld of zij en haar zus zich “gebruikt” voelden, stelt ze ter discussie als een vraag van deze tijd. Met andere woorden: ze wijst een presuppositie van de vraag, namelijk dat je daar toen over nadacht, terug.

[beginpunt van simultaan spreken
 (()) informatie die van belang is voor het gesprek
 = verbinding tussen twee delen van een gespreksbeurt

Nr	Spr	Transcriptie
1	HW	Maar hoe rol je dan als meisje van vijftien in dat verzet?
2	TM	D'r kwam iemand die uh die had gezegd “Die meisjes van Oversteegen die zijn uh nou dat zijn wel moedige meiden. Die uh die kan je voor een heleboel dingen eigenlijk wel gebruiken.” Dus d'r kwam een meneer bij ons en die kwam vertellen van eh nou m'n zus en ik eh die konden deelnemen in een ondergronds leger en dan zouden we net zijn als de Russische en de Joegoslavische partizanen en d'r werden dan treinen in de lucht geblazen en we konden uh hoe heet het, we konden het uh nazisme bestrijden. Op een uh behoorlijke manier ((balt een vuist)). Eh. Tot dat ie zei van: “Ja, en dan moet er natuurlijk ook eh geschoten worden.” Nou, wij dachten natuurlijk aan geweren en zo, met zo'n hele groep mensen. “Nee,” zei die, “dat uh wordt dan mensen neerschieten die verraders zijn of hoge Duitse Nazi-officieren en zo.” En toen zei mijn zus, die toen nog vijftien was, die zei: “Oh, maar dat heb ik nog nooit gedaan.” ((lacht)). Eigenlijk klinkt het wel leuk, maar het is natuurlijk toch tragisch zo dat je [daarvoor gesteld wordt. Het is [echt heel erg.
3a,b	HW	[Ja. [Ja.
4a	HW	Maar als je dat zo vertelt, hè, [had jij als meisje van 17 en je zus dus 15 enig idee=
5	TM	[Ja.
4b		=waar dat over ging?
6a	TM	Jawel, dat dat wisten we wel. We hadden ook heel veel gelezen. En ik was ik had ook een moeder die met ons discussieerde over een [heleboel dingen, ook over =
7	HW	[Ja.
6b		=het gevaar wat uit Duitsland kwam. Dus we wisten wel wat er aan de hand was.
8a	HW	Maar zo'n man die dus het woord “gebruiken” gebruikt, hè, [“We kunnen die=
9	TM	[Ja.
8b		=meisjes goed gebruiken”, [had je niet zoiets van: “Ja, maar ik laat me niet =
10	TM	[Ja.
8c		gebruiken. Ik ga dat toch niet doen.”?
11a	TM	Deze eh, dit assertieve, dat is nu, [maar dat was toen niet. Dat moet je Het was =
12	HW	[Nu
11b		= ook geplaatst in een hele andere tijd.
13	HW	Ja. En hoe vond jouw moeder dat, dat jullie daarvoor gevraagd werden?
14a	TM	Die was daar niet bij, want die eh er werd gewoon gezegd: “We willen even met uw dochters praten”. Ik weet wel dat we toen toen die man weg was, dat mijn moeder

zei: "Ga eens zitten. Gaan jullie eens zitten, meiden. Ik weet echt niet wat jullie gaan doen en ik begrijp wel dat jullie je mond daarover moeten houden. Je hoeft het me ook niet te vertellen, maar er zijn enkele dingen die jullie moeten weten. Denk erom dat je nooit in de schoenen stapt van je vijanden. Word nooit een nazi. Denk erom dat je een mens blijft en ik moet je na de oorlog, of na deze verschrikkelijke periode in je ogen kunnen kijken, jullie allebei, dat je een mens gebleven bent. Dat je toch mijn meiden bent. [En er is ook nog iets. Jullie moeten op elkaar jullie moeten=
15 HW [Hmmm.

14b = elkaar steunen en jullie moeten elkaar verdedigen en je moet ervoor zorgen dat de ander niet sneuvelt. Dus dat hebben we wel gedaan, mijn zus en ik.
